

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

**«Ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2017/1564
του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου
της 13ης Σεπτεμβρίου 2017 σχετικά με ορισμένες επιτρεπόμενες
χρήσεις ορισμένων προστατευόμενων έργων και άλλων αντικειμένων
προστασίας δυνάμει δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας
και συγγενικών δικαιωμάτων προς όφελος των τυφλών,
των αμβλυώπων και των ατόμων με άλλα προβλήματα ανάγνωσης
εντύπων και για την τροποποίηση της Οδηγίας 2001/29/ΕΚ
για την εναρμόνιση ορισμένων πτυχών του δικαιώματος του δημιουργού
και συγγενικών δικαιωμάτων στην κοινωνία της πληροφορίας»**

I. Γενικές Παρατηρήσεις

Α. Με το υπό συζήτηση και ψήφιση νομοσχέδιο ενσωματώνονται στην εθνική έννομη τάξη οι διατάξεις της Οδηγίας (ΕΕ) 2017/1564 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Σεπτεμβρίου 2017 σχετικά με ορισμένες επιτρεπόμενες χρήσεις ορισμένων προστατευόμενων έργων και άλλων αντικειμένων προστασίας, δυνάμει δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και συγγενικών δικαιωμάτων προς όφελος των τυφλών, των αμβλυώπων και ατόμων με άλλα προβλήματα ανάγνωσης εντύπων (ΕΕ L 242/20.09.2017 σελ. 6 επ.). Με την ίδια Οδηγία τροποποιούνται ορισμένες διατάξεις της Οδηγίας 2001/29/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 22ας Μαΐου 2001 για την εναρμόνιση ορισμένων πτυχών του δικαιώματος του δημιουργού και συγγενικών δικαιωμάτων στην κοινω-

νία της πληροφορίας (ΕΕ L 167/22.06.2001 σελ. 10 επ.).

Σκοπός της Οδηγίας (ΕΕ) 2017/1564 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Σεπτεμβρίου 2017 (η Οδηγία) καθώς και του Κανονισμού (ΕΕ) 2017/1563 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Σεπτεμβρίου 2017 (ο Κανονισμός) για τη διασυννοριακή ανταλλαγή μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τρίτων χωρών αντιγράφων σε προσβάσιμο μορφότυπο ορισμένων προστατευόμενων έργων και άλλων αντικειμένων προστασίας δυνάμει δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και συγγενικών δικαιωμάτων προς όφελος των τυφλών, των αμβλυώπων ή ατόμων με άλλα προβλήματα ανάγνωσης εντύπων (ΕΕ L 242/20.09.2017 σελ. 1 επ.) είναι, αφενός, η ενσωμάτωση της Συνθήκης του Μαρακές στο ενωσιακό δίκαιο και, αφετέρου, η περαιτέρω εναρμόνιση του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης περί δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και συγγενικών δικαιωμάτων στο πλαίσιο της εσωτερικής αγοράς, διά του ορισμού κανόνων χρήσης ορισμένων έργων και άλλων αντικειμένων προστασίας, χωρίς την άδεια του κατόχου των δικαιωμάτων, προς όφελος των τυφλών, των αμβλυώπων ή των ατόμων με άλλα προβλήματα ανάγνωσης εντύπων.

Τα άτομα αυτά εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν εμπόδια όσον αφορά την πρόσβαση σε βιβλία και άλλο έντυπο υλικό που προστατεύεται από δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και συγγενικά δικαιώματα, μολονότι τα δικαιώματά τους αναγνωρίζονται τόσο από τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 202/02 της 07.06.2016, βλ. άρθρο 21 παρ. 1. «Απαγορεύεται κάθε διάκριση ιδίως λόγω φύλου, φυλής, χρώματος, εθνοτικής καταγωγής ή κοινωνικής προέλευσης, γενετικών χαρακτηριστικών, γλώσσας, θρησκείας ή πεποιθήσεων, πολιτικών φρονημάτων ή κάθε άλλης γνώμης, ιδιότητας μέλους εθνικής μειονότητας, περιουσίας, γέννησης, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού» και, ιδίως, άρθρο 26 «Η Ένωση αναγνωρίζει και σέβεται το δικαίωμα των ατόμων με αναπηρίες να επωφελούνται μέτρων που θα τους εξασφαλίζουν την αυτονομία, την κοινωνική και επαγγελματική ένταξη και τη συμμετοχή στον κοινωνικό βίο»), όσο και από τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες, η οποία, μαζί με το Προαιρετικό Πρωτόκολλο που τη συνοδεύει, κυρώθηκε με τον ν. 4074/2012(ΦΕΚ Α' 88/11.04.2012).

Όπως αναφέρθηκε ανωτέρω, τόσο ο Κανονισμός όσο και η Οδηγία, επιδίδουν την εφαρμογή των διατάξεων της Συνθήκης του Μαρακές για τη

διευκόλυνση της πρόσβασης, σε δημοσιευμένα έργα, τυφλών, αμβλυώπων ή ατόμων με άλλα προβλήματα ανάγνωσης εντύπων, η οποία υπογράφηκε εξ ονόματος της Ένωσης στις 30 Απριλίου 2014, τέθηκε σε εφαρμογή στις 30 Σεπτεμβρίου 2016 και κυρώθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση την 1η Οκτωβρίου 2018 (βλ. απόφαση 2014/221/ΕΕ του Συμβουλίου της 14ης Απριλίου 2014 για την υπογραφή, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της Συνθήκης του Μαρακές για τη διευκόλυνση της πρόσβασης, σε δημοσιευμένα έργα, τυφλών, αμβλυώπων ή ατόμων με άλλα προβλήματα ανάγνωσης εντύπων (ΕΕ L 115 της 17.4.2014, σελ. 1).

Σκοπός της Συνθήκης του Μαρακές είναι να βελτιωθούν η διαθεσιμότητα και οι διασυνοριακές ανταλλαγές προς όφελος των ανωτέρω κατηγοριών ατόμων με αναπηρία, διά της θέσπισης εξαιρέσεων ή περιορισμών στα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και στα συγγενή δικαιώματα όσον αφορά τη δημιουργία και διάδοση αντιγράφων σε προσβάσιμο μορφότυπο ορισμένων προστατευόμενων έργων και άλλων αντικειμένων προστασίας, και στη διασυνοριακή ανταλλαγή των εν λόγω αντιγράφων. Συμφώνως προς τη γνώμη του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 14ης Φεβρουαρίου 2017, (C 2017:114, 3/15 σημείο 112), «η εξαίρεση ή ο περιορισμός των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και των συγγενικών δικαιωμάτων, όσον αφορά την κατασκευή και διάδοση αντιγράφων ορισμένων έργων και άλλου αντικειμένου προστασίας σε προσιτό μορφότυπο, κατά τη Συνθήκη του Μαρακές, θα πρέπει να τεθούν σε εφαρμογή στο πλαίσιο του εναρμονισθέντος σύμφωνα με την Οδηγία 2001/29/ΕΚ τομέα».

Διά των διατάξεων του φερόμενου προς ψήφιση νομοσχεδίου και της ενσωμάτωσης της Οδηγίας στο εσωτερικό δίκαιο επέρχονται τροποποιήσεις στον ν. 2121/1993 (ΦΕΚ Α' 125). Συγκεκριμένως, το υπό ψήφιση νομοσχέδιο, μετά την επεξεργασία του από τη Διάρκη Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων, αποτελείται από έντεκα (11) άρθρα και Παράρτημα στο οποίο εμφανίζεται η αντιστοιχία των άρθρων του νομοσχεδίου προς αυτά της Οδηγίας 2017/1564/ΕΕ.

Διά του άρθρου 1, το οποίο ενσωματώνει την αντίστοιχη διάταξη του άρθρου 1 της Οδηγίας, προσδιορίζονται το αντικείμενο και το πεδίο εφαρμογής του νομοσχεδίου.

Διά του άρθρου 2 αντικαθίστανται ο τίτλος και το περιεχόμενο του αρ-

θρου 28Α του ν. 2121/1993.

Διά του άρθρου 3 δίνονται οι ορισμοί των όρων «έργο», «επωφελούμενος», «αντίγραφο σε προσβάσιμο μορφότυπο» και «αρμόδιος φορέας».

Διά του άρθρου 4 αντικαθίστανται οι παράγραφοι 2, 3, 4 του άρθρου 28Α του ν. 2121/1993 και παρέχεται η δυνατότητα σε αρμόδιους φορείς και σε επωφελουμένους ή πρόσωπα που ενεργούν για λογαριασμό επωφελουμένου, χωρίς την άδεια του δημιουργού του έργου και χωρίς αμοιβή, να διενεργούν κάθε πράξη που είναι αναγκαία, προκειμένου να μπορούν να παράγουν αντίγραφο σε προσβάσιμο μορφότυπο έργου, το οποίο προορίζεται για αποκλειστική χρήση από τους ιδίους. Επίσης, προβλέπεται ότι κάθε αντίγραφο σε προσβάσιμο μορφότυπο πρέπει να πληροί την προϋπόθεση του σεβασμού της ακεραιότητας του έργου, λαμβανομένων υπόψη των αλλαγών που απαιτούνται, προκειμένου το έργο να καθίσταται προσβάσιμο σε διαφορετικό μορφότυπο. Ακόμη, ορίζεται ότι δεν επιτρέπεται συμφωνία αντίθετη προς το περιεχόμενο της παραγράφου 2 του παρόντος.

Διά του άρθρου 5 αντικαθίσταται η παράγραφος 5 του άρθρου 28Α του ν. 2121/1993 και ορίζεται ότι αρμόδιος φορέας να μπορεί να παράγει αντίγραφο σε προσβάσιμο μορφότυπο έργου, στο οποίο έχει νόμιμη πρόσβαση, ή να παρουσιάζει, να καθιστά διαθέσιμο, να διανέμει ή να δανείζει το εν λόγω αντίγραφο σε μη κερδοσκοπική βάση σε επωφελούμενο ή άλλον αρμόδιο φορέα με σκοπό την αποκλειστική χρήση του από επωφελούμενο.

Διά του άρθρου 6 του νομοσχεδίου, το οποίο ενσωματώνει την αντίστοιχη διάταξη του άρθρου 5 της Οδηγίας, αντικαθίστανται οι παράγραφοι 6, 7 και 8 του άρθρου 28Α του ν. 2121/1993 και καθορίζονται οι υποχρεώσεις των αρμόδιων φορέων σε περίπτωση κατά την οποία εκτελούν τις πράξεις των ανωτέρω παραγράφων 2 και 5 του άρθρου 28Α του ν. 2121/1993 (επιτρεπόμενες χρήσεις).

Διά του άρθρου 7, το οποίο ενσωματώνει τις διατάξεις των άρθρων 6 και 7 της Οδηγίας, αντικαθίστανται οι παράγραφοι 9, 10 και 11 του άρθρου 28Α του ν. 2121/1993 και διευκρινίζεται ότι οι δικαιούχοι λαμβάνουν για τις χρήσεις εκπαιδευτικών συγγραμμάτων πρωτοβάθμιας, δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης την ίδια αποζημίωση με αυτή που λαμβάνουν για χρήσεις ιδίων συγγραμμάτων από μη επωφελούμενους. Επίσης, καθορίζεται ο αρμόδιος φορέας για την εκτέλεση των επιτρεπόμενων χρήσεων συμφώνως προς τη διάταξη της παραγράφου 5 του ανωτέρω άρθρου 28Α, τα στοιχεία του οποίου κοινοποιούνται στον Οργανισμό Πνευματικής Ιδιοκτησίας

(Ο.Π.Ι.), και ρυθμίζεται το ζήτημα της προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα λόγω της επεξεργασίας τους στο πλαίσιο των υπό ψήφιση διατάξεων του νομοσχεδίου.

Διά του άρθρου 8 του νομοσχεδίου, με το οποίο ενσωματώνεται η διάταξη του άρθρου 5 παράγραφος 3 στοιχείο β) της Οδηγίας 2001/29, όπως αυτή τροποποιήθηκε διά του άρθρου 8 της Οδηγίας, αντικαθίσταται η παράγραφος 12 του άρθρου 28Α του ν. 2121/1993 και ορίζεται ότι επιτρέπεται η αναπαραγωγή, παρουσίαση και διάθεση έργου στο κοινό, χωρίς άδεια του δικαιούχου και χωρίς αμοιβή, προς όφελος κωφών, όταν οι χρήσεις αυτές συνδέονται αμέσως με την αναπηρία τους και δεν έχουν εμπορικό χαρακτήρα, στον βαθμό που απαιτείται λόγω της αναπηρίας αυτής. Επίσης παρέχεται εξουσιοδότηση για την έκδοση Κοινής Υπουργικής Απόφασης, προκειμένου να εξειδικεύονται περαιτέρω οι όροι των επιτρεπομένων χρήσεων.

Διά του άρθρου 9 τροποποιούνται τα άρθρα 42, 45Α και 71 του ν. 2121/1993, σε εναρμόνιση με τη διάταξη του άρθρου 3 παράγραφος 1 της Οδηγίας, διά της οποίας προβλέπεται ότι τα κράτη μέλη θεσπίζουν εξαίρεση, προκειμένου να μην απαιτείται άδεια του κατόχου των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας ή συγγενικών δικαιωμάτων επί του έργου ή άλλου αντικειμένου προστασίας για κάθε πράξη που είναι αναγκαία, ούτως ώστε: α) κάθε επωφελούμενο πρόσωπο ή τρίτος που ενεργεί για λογαριασμό του να μπορεί να παράγει αντίγραφο σε προσβάσιμο μορφότυπο έργου ή άλλου αντικειμένου προστασίας στο οποίο ο επωφελούμενος έχει νόμιμη πρόσβαση και το οποίο προορίζεται για αποκλειστική χρήση του τελευταίου, και β) αρμόδιος φορέας (εξουσιοδοτημένη οντότητα, κατά τον αντίστοιχο όρο της Οδηγίας) να μπορεί να παράγει αντίγραφο σε προσβάσιμο μορφότυπο έργου ή άλλου αντικειμένου προστασίας στο οποίο έχει νόμιμη πρόσβαση, ή να παρουσιάζει, καθιστά διαθέσιμο, διανέμει ή δανείζει αντίγραφο σε προσβάσιμο μορφότυπο σε επωφελούμενο πρόσωπο ή άλλον αρμόδιο φορέα, σε μη κερδοσκοπική βάση, με σκοπό αποκλειστικώς τη χρήση του από τον επωφελούμενο.

Τέλος, διά του άρθρου 10 του νομοσχεδίου προβλέπεται η κατάργηση της απόφασης ΥΠΠΟ/ΔΙΟΙΚ/98546/12.10.2007 του Υπουργού Πολιτισμού (ΦΕΚ Β΄ 2065/12.10.2007) διά της οποίας ρυθμίζονται ζητήματα αναπαραγωγής έργων πνευματικής ιδιοκτησίας προς όφελος τυφλών και κωφαλάλων, και επεκτείνεται η ρύθμισή τους και σε άλλες κατηγορίες ατόμων με αναπηρίες και, τέλος, στο άρθρο 11 προβλέπεται η έναρξη ισχύος του νόμου.

II. Επί των επιμέρους διατάξεων

1. Επί του άρθρου 3

Στο άρθρο 3 δίνεται, μεταξύ άλλων, ο ορισμός του «επωφελουμένου» από τις διατάξεις του υπό ψήφιση νομοσχεδίου (1. περ. β)). Η χρήση του όρου «επωφελούμενος» διαφέρει από τον όρο «δικαιούχος» του άρθρου 2 παράγραφος 2) της Οδηγίας. Συμφώνως προς τις διατάξεις του ν. 2121/1993 περί πνευματικής ιδιοκτησίας, δικαιούχος είναι ο δημιουργός του έργου καθώς και οι κληρονόμοι του (βλ. άρθρο 5 του ν. 2121/1993) ενώ, διά του ορισμού του όρου «δικαιούχος» της Οδηγίας εννοούνται τα πρόσωπα με αναπηρία που απαριθμούνται στο εν λόγω άρθρο 2 παράγραφος 2) της Οδηγίας και τα οποία έχουν το δικαίωμα να προβούν σε αναπαραγωγή ή χρήση των έργων, χωρίς την άδεια του κατόχου των δικαιωμάτων. Επομένως, ο όρος «επωφελούμενος» εισάγεται προς αποφυγή οποιασδήποτε σύγχυσης ως προς τη χρήση του όρου «δικαιούχος».

Ως προς τη διάταξη της περ. δ) διά της οποίας δίνεται ο ορισμός του «αρμόδιου φορέα», ενδεχομένως θα ήταν σκόπιμο να προβλεφθεί περαιτέρω εξειδίκευση των εν λόγω οργανισμών ενώσεων και λοιπών φορέων οι οποίοι εντάσσονται στον εν λόγω ορισμό, προκειμένου να αποσαφηνίζεται το πεδίο εφαρμογής της υπό ψήφιση διάταξης και, ειδικότερα, το ζήτημα του ποι οι είναι οι αρμόδιοι φορείς οι οποίοι δικαιούνται να προβαίνουν στη συγκεκριμένη χρήση και αναπαραγωγή του έργου. Επισημαίνεται, εν προκειμένω, ότι ο εν λόγω ειδικότερος καθορισμός των φορέων γίνεται διά του δεύτερου άρθρου της απόφασης ΥΠΠΟ/ΔΙΟΙΚ/98546/2007 του Υπουργού Πολιτισμού (ΦΕΚ Β΄ 2065/12.10.2007), η οποία καταργείται συμφώνως προς τη διάταξη του άρθρου 10 του υπό ψήφιση νομοσχεδίου.

2. Επί του άρθρου 4

Στο άρθρο 4 αναφέρεται ότι «Οι παράγραφοι 2, 3 και 4 του άρθρου 28Α του ν. 2121/1993 αντικαθίστανται ως εξής:».

Δεδομένου ότι το ισχύον άρθρο 28Α του ν. 2121/1993, όπως προστέθηκε με την παράγραφο 2 του άρθρου 81 του ν. 3057/2002 (ΦΕΚ Α΄ 239/10.10.2002), περιλαμβάνει μία μόνο παράγραφο, η οποία, συμφώνως τα αναφερόμενα ανωτέρω, αντικαθίσταται από τους ορισμούς του ανωτέρω άρθρου 3 του νομοσχεδίου, θα ήταν, ενδεχομένως, ορθότερη η διατύπωση: «Στο άρθρο 28Α του ν. 2121/1993 προτίθενται παράγραφοι 2, 3 και 4 ως ε-

ξής:».

Η ίδια παρατήρηση ισχύει και για τις εισαγωγικές παραγράφους των επόμενων άρθρων 5, 6, 7 και 8 του υπό ψήφιση νομοσχεδίου.

3. Επί του άρθρου 7

Με το άρθρο 7 και, συγκεκριμένως, με την παρ. 11 του άρθρου αυτού, προβλέπεται ότι «Η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στο πλαίσιο του παρόντος άρθρου υπόκειται στη νομοθεσία για την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα». Η προτεινόμενη διάταξη ενσωματώνει στην εσωτερική νομοθεσία το άρθρο 7 της Οδηγίας δεδομένου ότι, όπως άλλωστε ρητώς αναφέρεται και στην αιτιολογική σκέψη 15 της Οδηγίας, κάθε επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα πρέπει να γίνεται με «σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος στον σεβασμό της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής και του δικαιώματος προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα βάσει των άρθρων 7 και 8 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης», καθώς και συμφώνως προς τις Οδηγίες 95/46/ΕΚ και 2002/58/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου που διέπουν την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (ήδη Κανονισμός ΕΕ 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016, ΕΕ L 119/04.05.2016 σελ. 1 επ., Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων). Επισημαίνεται ότι η ίδια ρύθμιση περί προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα κατά την επεξεργασία τους στο πλαίσιο της χρήσης ή αναπαραγωγής έργων από τους επωφελουμένους των ρυθμίσεων του νομοσχεδίου υπάρχει και στο άρθρο 6 του Κανονισμού ΕΕ 2017/1563.

4. Επί του άρθρου 9

Στην παράγραφο 1 του άρθρου 9 ορίζεται ότι «Ο περιορισμός που προβλέπεται στο άρθρο 28Α παράγραφοι 1 έως 11 εφαρμόζεται και στα δικαιώματα του δικαιούχου προγράμματος ηλεκτρονικού υπολογιστή».

Διά της προτεινόμενης διάταξης καλύπτεται το κενό που υπήρχε τόσο εκ τη διάταξης του άρθρου 28Α του ν. 2121/1993, όσο και εκ του τέταρτου άρθρου της απόφασης του ΥΠΠΟ/ΔΙΟΙΚ/98546/2007, το οποίο διευκρινίζει ποια έργα υπάγονται στον περιορισμό του εν λόγω άρθρου 28Α και ορίζει ότι ο

περιορισμός του περιουσιακού δικαιώματος του δημιουργού δεν εφαρμόζεται στον πηγαίο κώδικα των προγραμμάτων ηλεκτρονικών υπολογιστών. Επισημαίνεται, όμως, ότι, διά της διάταξης του άρθρου 2 παράγραφος 3 ν. 2121/1993, τα προγράμματα ηλεκτρονικών υπολογιστών συμπεριλαμβάνονται στα έργα λόγου και προστατεύονται από τις οικείες διατάξεις.

Αθήνα, 21.02.2020

Η εισηγήτρια
Αλεξάνδρα Καρέτσου
Επιστημονική Συνεργάτις

Ο Προϊστάμενος του Α΄ Τμήματος
Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
Ξενοφών Παπαρρηγόπουλος
Αναπληρωτής Καθηγητής
του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Ο προϊστάμενος της Β΄ Διεύθυνσης
Επιστημονικών Μελετών
Αστέρης Πλιάκος
Καθηγητής του Οικονομικού
Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Κώστας Μαυριάς
Ομότιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών